

**VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
URED ZA LJUDSKA PRAVA I PRAVA NACIONALNIH MANJINA**

IZVJEŠ E

o provedbi mjera iz

**Akcijskog plana za uklanjanje prepreka u ostvarivanju pojedinih prava u području
integracije stranaca za razdoblje od 2013. do 2015. godine**

u 2013. godini

Zagreb, srpanj 2014.

UVOD

Akcijski plan za uklanjanje prepreka u ostvarivanju pojedinih prava u području integracije stranaca za razdoblje od 2013. do 2015. godine (u daljnjem tekstu: Akcijski plan) usvojen je na sjednici Vlade Republike Hrvatske dana 25. srpnja 2013. godine te predstavlja rezultat mjere 5.3. Migracijske politike Republike Hrvatske za razdoblje od 2013. do 2015. godine.

U kontekstu zakonitih migracija u Republici Hrvatskoj integracija stranaca u hrvatsko društvo predstavlja jedan od prioriteta kako bi se postigla svrha Migracijske politike – reguliranje migracijskih kretanja u Republici Hrvatskoj kako bi ona bila u korist gospodarskog, socijalnog i kulturnog razvitka društva i države. U cilju uspješne implementacije integracijske politike nužno je osigurati usklađenost djelovanja svih relevantnih dionika kao što su državna tijela, organizacije civilnoga društva, mediji, ali i građani kao takvi.

Sukladno tome, u *Radnu skupinu za operativnu provedbu zadatka Stalnog povjerenstva za provedbu integracije stranaca u hrvatsko društvo* (u daljnjem tekstu: Radna skupina), koja je temeljna zadatka bila izraditi Akcijski plan, bili su uključeni predstavnici¹ Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva vanjskih i europskih poslova, Ministarstva rada i mirovinskoga sustava, Ministarstva graditeljstva i prostornoga uređenja, Ministarstva socijalne politike i mladih, Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta, Ministarstva kulture, Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, Državnoga ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske, Hrvatskog Crvenog križa, Centra za mirovne studije, Instituta za migracije i narodnosti te Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske, koji je koordinirao radom Radne skupine.

Prilikom definiranja strateških područja i mjera u Akcijskom planu Radna skupina uzela je u obzir zatečeno stanje u području zakonitih migracija u Republici Hrvatskoj, kao i izazove iz prethodnih politika kao što su sprječavanje diskriminirajućih postupaka i ponašanja prema doseljenicima te osiguravanje prava na ravnopravan status u odnosu na državljane Republike Hrvatske u gospodarskom, društvenom i kulturnom životu, s usmjerenjem prema stjecanju državljanstva.

Sukladno navedenome, Akcijskim planom utvrđeno je 6 strateških područja:

- Socijalna skrb i zdravstvena zaštita
- Smještaj i stanovanje
- Učenje jezika i obrazovanje
- Zapošljavanje
- Međuresorna suradnja
- Podizanje svijesti o problematici azilanata i stranaca pod supsidijarnom zaštitom.

Također, Akcijski plan usklađen je sa *Zajedničkim osnovnim principima za integracijske politike u Europskoj uniji Vijeća Europske unije iz 2004. godine*.

¹Riječi i pojmovni sklopovi koji imaju rodno značenje bez obzira jesu li u zakonima ili drugim propisima korišteni u muškom ili ženskom rodu odnose se na jednak način na muški i ženski rod - članak 43. Zakona o ravnopravnosti spolova (NN 82/08)

S obzirom na posebnu ranjivost i specifičnost situacije u kojima se nalaze azilanti i stranci pod supsidijarnom zaštitom, mjere iz ovog Akcijskog plana usmjerene su u većoj mjeri na reguliranje položaja i integraciju upravo tih kategorija stranaca.

Predmetno Izvješće podnosi se za razdoblje od 01. kolovoza 2013. godine do 31. prosinca 2013. godine, a podnosi ga Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske kao Ured Nacionalne kontakt-točke o integraciji, koju dužnost obnaša ravnatelj Ureda mr.sc. Branko Šoćanac.

Izvješće se podnosi za mjere čiji je rok provedbe kontinuirano ili do 31. prosinca 2013. godine.

Za provedbu mjera i aktivnosti Akcijskog plana za 2013. godinu tijela državne uprave utrošila su ukupno 558.043,64 kn.

SOCIJALNA SKRB I ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

Ostvarivanje prava iz sustava socijalne skrbi

Mjera 1. Izrada, tisak te distribucija vodi a na hrvatskom i engleskom jeziku o pravima iz socijalne skrbi azilanata i stranaca pod supsidijarnom zaštitom s adresarom svih centara za socijalnu skrb

Nositelj: Ministarstvo socijalne politike i mladih

Rok: prosinac 2014. godine

Potrebna sredstva: sredstva osigurana kroz redovita sredstva državnog prora una

Mjera nije provedena - obrazloženje:

Tijekom 2013. godine Ministarstvo socijalne politike i mladih pristupilo je izradi novog Zakona o socijalnoj skrbi². S tim u vezi Ministarstvo socijalne politike i mladih odgodilo je izradu vodi a o pravima azilanata i stranaca pod supsidijarnom zaštitom, budu i da se isti želio uskladiti s odredbama novog Zakona o socijalnoj skrbi. Sukladno navedenome, izrada, tisak i distribucija vodi a planirani su u 2014. godini u suradnji s Ministarstvom unutarnjih poslova.

Mjera 2. Osigurati radionice odnosno predavanja u Prihvatištu za tražitelje azila o njihovim pravima te tradiciji, kulturi i kulturnim obrascima u Republici Hrvatskoj

Nositelj: Ministarstvo unutarnjih poslova

Sunositelji: Hrvatski Crveni križ, Ministarstvo socijalne politike i mladih

Rok: kontinuirano

Potrebna sredstva: sredstva osigurana kroz redovita sredstva državnog prora una

Mjera je provedena - obrazloženje:

Hrvatski Crveni križ djeluje u sklopu Prihvatišta za tražitelje azila koje vodi Ministarstvo unutarnjih poslova, gdje kontinuirano provodi razne oblike edukacija i radionica. U izvještajnom razdoblju tražitelji azila educirani su u svrhu poticanja higijenskih navika, zdravstvenog prosvjeda, meureligijske tolerancije te prevencije nasilja i trgovanja ljudima. Organizirane su i edukacije na temu kulturoloških razlika u odnosu na zemlje iz kojih tražitelji azila dolaze te razmjenu iskustava s osobama koje su dobile azil u Republici Hrvatskoj te koje su se integrirale u društvo, predavanje o velikim svjetskim religijama, različitostima i poveznicama. U suradnji s patronažnom medicinskom sestrom iz Doma zdravlja Dugave organizirane su edukacije roditelja novorođenadi, kao i savjetovanja žena trudnica. Hrvatski Crveni križ je također organizirao slobodne aktivnosti poput izleta u parkove prirode, muzeje, kina i dr. kroz koje su se tražitelji azila upoznavali s hrvatskom kulturom.

Tijekom izvještajnog razdoblja Hrvatski Crveni križ proveo je, također, sljedeće aktivnosti:

- *Socijalne, sportske i kreativne aktivnosti:*

² stupio na snagu 1. siječnja 2014. godine ("Narodne novine", br. 157/13)

- individualna i grupna psihosocijalna podrška tražiteljima azila
 - inicijalni razgovori s novim tražiteljima azila, procjena potreba i informiranje o njihovim pravima i obvezama, kućnom redu i pravilima ponašanja u Prihvatilištu
 - kreativne radionice (svakodnevno); izrađuju se likovni radovi, ukrasni predmeti, makete, oslikava se tkanina, potiče se kreativnost korisnika i razvijaju njihove vještine
 - sportske aktivnosti izvan Prihvatilišta organizirane su s ciljem uključivanja u život zajednice i međusobnog upoznavanja
 - organizacija izleta i aktivnosti izvan Prihvatilišta s ciljem upoznavanja tražitelja azila s lokalnom zajednicom, osvještavanje uloge lokalne zajednice te integracije tražitelja azila u društvo, odnosno s ciljem jačanja osjećaja pripadnosti društvu: posjet Muzeju suvremene umjetnosti u Zagrebu, sudjelovanje na teniskom turniru u Dugavama nakon kojeg je pobijedilo dijete iz Kazahstana, izlet na "Ključ i brdo", izlet za obitelji, djecu i maloljetnike u zoološki vrt, izlet u Muzej krapinskoga pračovjeka u Krapini; odlazak na predstavu "Pasivni otpor" na sceni Grič, koja govori o problemima diskriminacije u društvu; odlazak na dječju predstavu "Božić na prijam" u kazalište "Trešnjava", izlet u Sisak, posjet povijesnom muzeju, utvrđi Starog grada i Gradskom društvu Crvenog križa Sisak, izlet u kazaljnicu na "Božićnu prijamu u obitelji Salaj".
- *Edukativne aktivnosti:*
 - radionica učenja hrvatskoga jezika: tri puta tjedno za odrasle, dva puta tjedno za djecu
 - individualni i grupni razgovori i radionice na sljedeće teme: poticanje razvoja higijenskih navika, zdravstvenog prosvjeta, odgoja djece u uvjetima izbjeglištva, specifične teme ženskoga zdravlja, radionice za trudnice, roditelje male djece i beba
 - dvije edukacije na temu kulturoloških razlika u odnosu na zemlje iz kojih tražitelji azila dolaze
 - razmjena iskustava s osobama koje su dobile azil u Republici Hrvatskoj i integrirale se u društvo (savjeti i upućivanja)
 - volonterka Hrvatskog Crvenog križa održala je radionicu o velikim svjetskim religijama s ciljem poticanja međureligijske tolerancije
 - obilježavanje blagdana i praznika (Božić, Nova godina) upoznavaju i pritom tražitelje azila s običajima i kulturom domaćina
 - mjeseci sastanci djelatnika Hrvatskog Crvenog križa i tražitelja azila s ciljem razmjene informacija i rješavanja tekućih problema.

Mjera 3. Organizirati tematske i edukativne radionice te savjetovanja o njihovim pravima posebno u prvim mjesecima integracije osoba pod međunarodnom zaštitom (azilanti i osobe pod supsidijarnom zaštitom) u Republici Hrvatskoj

Nositelj: Ministarstvo socijalne politike i mladih

Sunositelji: Hrvatski Crveni križ, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske

Rok: kontinuirano

Potrebna sredstva: sredstva osigurana kroz redovita sredstva državnog proračuna

Mjera je provedena - obrazloženje:

MSPM preko mreže centara za socijalnu skrb rasprostranjenih diljem Republike Hrvatske provodi djelatnost socijalne skrbi te nadzire njezinu provedbu. Azilanti i stranci pod supsidijarnom zaštitom su po pravima u sustavu socijalne skrbi izjednačeni s državljanima Republike Hrvatske. U procesu rješavanja o pravima iz sustava socijalne skrbi djelatnici

centara za socijalnu skrb azilantima i strancima pod supsidijarnom zaštitom na individualnoj osnovi pružaju informacije o pravima iz sustava socijalne skrbi te o drugim za njih važnim pitanjima. Preduvjet uspješne integracije je i sustavan me uresorni rad kako bi se obuhvatila sva podru ja od zna aja te strancu omogu ilo punopravno i produktivno sudjelovanje u društvu.

Stru na osoba u centru za socijalnu skrb koja radi s ovom kategorijom korisnika o rješenju za smještaj izvještava Hrvatski Crveni križ, koji poduzima radnje oko preseljenja i opskrbe potrebnim priborom, namirnicama i higijenskim potrepštinama za narednih mjesec dana. Azilant ili stranac pod supsidijarnom zaštitom tada pojedina no dobiva potrebne informacije koje mu omogu avaju lakše snalaženje u novonastaloj situaciji i dio su procesa integracije. Pritom ga se upoznaje s injenicom da s dobivenim statusom stje e sva prava iz sustava socijalne skrbi te na inom i mjestom ostvarivanja tih prava. Azilant ili stranac pod supsidijarnom zaštitom ubudu e svoja prava iz sustava socijalne skrbi ostvaruju u centru na podru ju ije nadležnosti mu je osiguran smještaj.

Nadležni centar je na usluzi azilantu odnosno strancu pod supsidijarnom zaštitom za sve informacije vezane za svakodnevni život.

Tako er, službenica Ministarstva unutarnjih poslova upoznaje osobu s me unarodnom zaštitom s pravima i obvezama koje imaju u Republici Hrvatskoj te im pomaže u ostvarivnju tih prava. Odmah nakon što im je odobrena me unarodna zaštita, službenica za integraciju uru uje im Priru nik o integraciji i dogovara daljnje korake u postupku integracije.

Program podrške pri integraciji osoba pod me unarodnom zaštitom u Republici Hrvatskoj provodi socijalna radnica i educirani volonteri koji pružaju korisnicima neophodnu materijalnu pomo , psihosocijalnu podršku, informacije, savjete i upu ivanje vezane za ostvarivanje prava, te pomažu u snalaženju u svakodnevnom životu u novoj sredini. U prostorijama Hrvatskog Crvenog križa ure en je i otvoren prostor namijenjen azilantima i osobama pod supsidijarnom zaštitom, tzv. "Integracijska ku a", koji u nju mogu svakodnevno do i i dobiti informaciju i pomo , te sudjelovati u razli itim socijalnim i edukativnim aktivnostima koje vode volonteri, uklju uju i i same azilante.

Tijekom izvještajnog razdoblja posebna pažnja posve ivala se osnaživanju korisnika za traženje posla kao osnovnog uvjeta uspješne integracije, te pomo i pri proceduri priznavanja završenog školovanja. Djeci se pomagalo u usvajanju školskog gradiva i pri upisu u školu i izvanškolske aktivnosti.

Aktivnosti podrške pri integraciji provode se u koordinaciji s djelatnicom za integraciju Ministarstva unutarnjih poslova, drugim relevantnim institucijama i organizacijama civilnoga društva.

Aktivnosti provedene tijekom izvještajnog razdoblja su sljede e:

U programu podrške pri integraciji sudjelovala je 41 osoba pod me unarodnom zaštitom: samci žene i muškarci te obitelji kojima se pružala psihosocijalna podrška kroz individualna savjetovanja i pomo kod ostvarivanja socijalnih i drugih prava, te edukativne radionice. U radu se koristio individualni pristup temeljen na specifi nim potrebama i kapacitetima osobe i obitelji. Integracijska ku a Hrvatskog Crvenog križa koristila se kao mjesto gdje su osobe mogle dobiti podršku, savjet, informaciju i savjetovanje, te sudjelovati na edukativnim i kreativnim radionicama.

Osobe koje su dobile status i preselile se na privatni smještaj dobile su neophodnu materijalnu pomo , pomo pri preseljenju i upu ivanje i pra enje u relevantne institucije u kojima su ostvarivale svoja prava (škole, centri za socijalnu skrb, pu ka kuhinja, ZET, zavod za zdravstveno osiguranje itd.). Nakon preseljenja i snalaženja u novoj sredini, pomo se pružala u ostvarivanju prava na školovanje, olakšanju pristupa dodatnom obrazovanju,

ukljuivanju u socijalni i kulturni život zajednice, te osnaživanju korisnika za pronalaženje posla, što je i najveći izazov u procesu integracije.

Provedene edukacije i radionice:

- tečaj hrvatskoga jezika dva puta tjedno;
- tečaj informatike;
- dvije kreativne radionice za žene (u listopadu i prosincu) s ciljem okupljanja i druženja, te povezivanja grupe žena. Na radionicama žene izmjenjuju informacije i iskustva s kojima su se susretale pa radionica ima i savjetodavni karakter;
- dvije radionice na temu upoznavanja hrvatske kulture, običaja i mogućnosti; poticanje na uključivanje u život lokalne zajednice;
- uključivanje azilantata i osoba pod supsidijarnom zaštitom u radionice i edukativna predavanja koja se organiziraju u Prihvatilištu za tražitelje azila u Zagrebu i izvan njega, te uključivanje u volonterski rad s tražiteljima azila.

Ostvarivanje prava iz sustava zdravstvene zaštite

Mjera 1. Pružanje informacija o korištenju zdravstvene zaštite prema Zakonu o zdravstvenom osiguranju i zdravstvenoj zaštiti stranaca u Republici Hrvatskoj

Nositelj: Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje

Rok: kontinuirano

Potrebna sredstva: sredstva osigurana kroz redovita sredstva državnog proračuna

Mjera je provedena - obrazloženje:

Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje (u daljnjem tekstu: Zavod), kao i sve njegove ustrojstvene jedinice (Direkcija, regionalni uredi i područne službe), svaka za svoje područje, kontinuirano pružaju informacije o načinu stjecanja statusa u obveznom zdravstvenom osiguranju Republike Hrvatske te o načinu korištenja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja svim zainteresiranim subjektima, neovisno radi li se o domaćim državljanima ili strancima.

Pritom svaka zainteresirana osoba, uključujući i strance, informaciju može dobiti na način da osobno dođe u ustrojstvenu jedinicu Zavoda, telefonskim putem na brojeve telefona kako Direkcije Zavoda tako i svake ustrojstvene jedinice Zavoda te elektronskim putem preko web stranice Zavoda, na kojoj uz mnoštvo objavljenih informacija, uputa o načinu ostvarivanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja, novosti i slično postoji mogućnost postavljanja konkretnog pitanja o načinu ostvarivanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja.

Dana 01. srpnja 2013. godine na snagu su stupile odredbe Zakona o zdravstvenom osiguranju i zdravstvenoj zaštiti stranaca u Republici Hrvatskoj³ kojima su propisana prava na zdravstvenu zaštitu tražiteljima azila, strancima pod privremenom i supsidijarnom zdravstvenom zaštitom, članovima obitelji azilantata i stranaca pod supsidijarnom zaštitom i osobama koje nezakonito borave u Republici Hrvatskoj. Navedenim Zakonom propisano je da se troškovi zdravstvene zaštite za pružene usluge navedenim kategorijama stranaca isplaćuju iz Državnog proračuna Republike Hrvatske s pozicije Ministarstva zdravlja.

³"Narodne novine", br. 80/13

Troškovi zdravstvene zaštite za pružanje usluge isplaćivani su s pozicija Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje sukladno sklopljenim ugovorima do 31. prosinca 2013. godine s domovima zdravlja odnosno timovima općebiteljske medicine koji su pružali primarnu zdravstvenu zaštitu osobama smještenim u prihvatnim centrima Ministarstva unutarnjih poslova i plaćali provedenu specijalističku ko-konzilijarnu i bolničku zdravstvenu zaštitu te lijekove s osnovne liste lijekova Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje izdanih na recept. Od 01. siječnja 2014. godine Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje obavijestio je korisnike i pružatelje usluga o navedenim promjenama te sukladno Mjeri 1. Akcijskog plana pruža informacije o korištenju zdravstvene zaštite prema Zakonu o zdravstvenom osiguranju i zdravstvenoj zaštiti stranaca u Republici Hrvatskoj.

Mjera 2. Utvrđivanje opsega prava na zdravstvenu zaštitu za tražitelja azila koji su bili izloženi mučenju, silovanju ili drugim teškim oblicima nasilja kao i za tražitelje azila s specifičnim zdravstvenim potrebama

Nositelj: Ministarstvo zdravlja

Rok: prosinac 2013. godine

Potrebna sredstva: sredstva osigurana kroz redovita sredstva državnog proračuna

Mjera je djelomično provedena - obrazloženje:

Utvrđivanje opsega prava na zdravstvenu zaštitu za tražitelje azila koji su bili izloženi mučenju, silovanju ili drugim teškim oblicima nasilja kao i za tražitelje azila s specifičnim zdravstvenim potrebama potrebno je donijeti sukladno Zakonu o zdravstvenom osiguranju i zdravstvenoj zaštiti stranaca u Republici Hrvatskoj te je u tijeku osnivanje Radne skupine za izradu istoga, s obzirom da širina područja koja bi bila propisana podzakonskim aktom zahtijeva interdisciplinirani pristup navedenoj skupini stranaca. Samim time ostvariti će se i uvjeti za Mjeru 5. Akcijskog plana: *Osigurati zdravstvenu zaštitu kulturološki osjetljivu (psihosocijalnu i savjetodavnu pomoć), posebice žrtvama nasilja i torture te onim osobama koje su preživjele traumatu.*

Mjera 3. Informiranje zdravstvenih radnika o okvirima prava iz Zakona o zdravstvenom osiguranju i zdravstvenoj zaštiti stranaca u Republici Hrvatskoj

Nositelj: Ministarstvo zdravlja, Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje

Rok: kontinuirano

Potrebna sredstva: sredstva osigurana kroz redovita sredstva državnog proračuna

Mjera je provedena - obrazloženje:

Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje kontinuirano izdaje naputke o postupanju te daje upute o načinu ostvarivanja prava osiguranih osoba Zavoda za zdravstvenu zaštitu iz obveznog osiguranja te ostale relevantne informacije ugovornim subjektima Zavoda, odnosno zdravstvenim ustanovama te privatnim zdravstvenim radnicima s kojima je sklopljen ugovor o provođenju zdravstvene zaštite.

Također, prema članku 33. Zakona o zdravstvenom osiguranju i zdravstvenoj zaštiti stranaca u Republici Hrvatskoj⁴ Zavod kao Nacionalna kontakt točka pruža informacije

⁴ "Narodne novine", br. 80/13

osiguranim osobama iz drugih država članica o korištenju zdravstvene zaštite kod ugovornih subjekata Zavoda, kao i kod privatnih provoditelja zdravstvene zaštite koji nisu u ugovornom odnosu sa Zavodom.

Mjera 4. Pra enje provedbe ostvarivanja prava propisanih Zakonom o zdravstvenom osiguranju i zdravstvenoj zaštiti stranaca u Republici Hrvatskoj

Nositelj: Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje

Rok: kontinuirano

Potrebna sredstva: sredstva osigurana kroz redovita sredstva državnog prora una

Mjera je provedena - obrazloženje:

Ostvarivanje prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja, tako i u dijelu na koji se odnosi Zakon, kontinuirano se prati putem financijskih i medicinskih izvješ a te elektronski kroz sustav u kojem se objedinjuju podaci o provedenoj zdravstvenoj zaštiti te o time nastalim troškovima.

Mjera 5. Osigurati zdravstvenu zaštitu kulturološki osjetljivu (psihosocijalnu isavjetodavnu pomo) posebice žrtvama nasilja i torture te onim osobama koje supreživjele traumu

Nositelj: Ministarstvo zdravlja

Rok: kontinuirano

Potrebna sredstva: sredstva osigurana kroz redovita sredstva državnog prora una

Mjera nije provedena - obrazloženje:

Vidjeti obrazloženje pod mjerom 2.

Mjera 7. Osigurati strancima pristup zdravstvenim institucijama (razumijevanje djelokruga njihovog rada; prevladavanje jezi nih barijera; interkulturalne vještine zaposlenih)

Nositelj: Ministarstvo zdravlja

Rok: kontinuirano

Potrebna sredstva: sredstva osigurana kroz redovita sredstva državnog prora una

Mjera je provedena - obrazloženje:

Ministarstvo zdravlja isti e da se navedena mjera provodi sukladno pozitivnim propisima Republike Hrvatske koji reguliraju područje rada lije nika kao i etiki kodeks zdravstvene struke, bez obzira na jezi ne i kulturološke barijere.

U pogledu mjera 3., 4. i 7. Ministarstvo unutarnjih poslova ukazalo je na problem u praksi, vezano za zdravstvenu zaštitu tražitelja azila, azilanata i stranaca pod supsidijarnom zaštitom. Problem je nastao stupanjem na snagu Zakona o obveznom zdravstvenom

osiguranju i zdravstvenoj zaštiti stranaca u Republici Hrvatskoj⁵. Naime, sukladno odredbama traženog Zakona, tražitelji azila, azilanti i stranci pod supsidijarnom zaštitom više nisu osiguranici obveznog zdravstvenog osiguranja, ve ostvaruju pravo na zdravstvenu zaštitu za koju sredstva u državnom prora unu osigurava Republika Hrvatska, odnosno Ministarstvo zdravlja snosi troškove zdravstvene zaštite. Sukladno navedenome, Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje raskinuo je ugovore s domovima zdravlja koji su pružali zdravstvenu zaštitu tražiteljima azila, te zdravstvena zaštita tražitelja azila nije osigurana na drugi na in, dok azilante i strance pod supsidijarnom zaštitom upisuju u informacijski sustav iz kojeg mogu izdavati uputnice, recepte i ra une te ih zbog navedenog ne primaju kao pacijente, osim u hitnu ambulantu.

O navedenom problemu obaviješteno je i nadležno ministarstvo. U odnosu na tražitelje azila, problem je djelomi no riješen na na in da lije nik dolazi povremeno i po dogovoru. Me utim, potrebno je žurno prona i trajno rješenje zdravstvene zaštite navedenih kategorija stranaca.

SMJEŠTAJ I STANOVANJE

Mjera 1. Suradnja Ministarstva socijalne politike i mladih s Agencijom za upravljanje državnom imovinom⁶ u svrhu daljnjeg osiguravanja smještajnih kapaciteta za smještaj azilanata i stranaca pod supsidijarnom zaštitom sukladno potrebama te daljnje aktivnosti vezane uz opremanje i adaptaciju stanova.

Nositelj: Ministarstvo socijalne politike i mladih

Sunositelji: Agencija za upravljanje državnom imovinom

Rok: kontinuirano

Potrebna sredstva: sredstva osigurana kroz redovita sredstva državnog prora una i fondova Europske unije

Mjera je provedena - obrazloženje:

Ministarstvo socijalne politike i mladih je u 2013. godini od Agencije za upravljanje državnom imovinom (u daljnjem tekstu: Agencija) dobilo na korištenje ukupno 10 stanova u svrhu stambenog zbrinjavanja azilanata i stranaca pod supsidijarnom zaštitom. Od vremena preuzimanja stanova od Agencije Ministarstvo socijalne politike i mladih je iz vlastitih sredstava adaptiralo i opremilo 5 stanova. Za navedeno ukupno je utrošeno 172.916,25 kuna.

U prosincu 2013. godine poduzete su aktivnosti u svezi izrade projektnog prijedloga u okviru *Višegodišnjeg programa za prijavu za korištenje europskih sredstava iz Fonda za azil i migracije*, u svrhu dobivanja sredstava za adaptaciju i opremanje stanova u državnom vlasništvu koji e biti namijenjeni smještaju azilanata i stranaca pod supsidijarnom zaštitom.

Ujedno se isti e da je Agencija prestala s radom 30. rujna 2013. godine sukladno lanku 80. Zakona o upravljanju i raspolaganju imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske⁷. Posljednji Ugovor o dodjeli nekretnina na korištenje za potrebe smještaja azilanata i stranaca pod supsidijarnom zaštitom izme u Agencije i Ministarstva socijalne politike i mladih sklopljen je 16. rujna 2013. godine. Nakon 30. rujna 2013. godine pravni sljednik Agencije

⁵ "Narodne novine", br. 80/13)

⁶ Agencija za upravljanje državnom imovinom prestala je s radom 30. rujna 2013. godine sukladno lanku 80. Zakona o upravljanju i raspolaganju imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske ("Narodne novine", 94/13)

⁷ "Narodne novine", br. 94/13

postaje Državni ured za upravljanje državnom imovinom (u daljnjem tekstu: Državni ured). Državni ured je izvijestio da je nakon prestanka rada Agencije ostao otvoren za inicijative Ministarstva socijalne politike i mladih u vezi s dodjelom na uporabu odgovaraju ih nekretnina u svrhu integracije stranaca u hrvatsko društvo.

Mjera 2. Osigurati adekvatan smještaj u što kra em roku, a najkasnije u roku od 6 mjeseci od dobivanja statusa za maloljetne osobe bez pratnje te maloljetne osobe bez pratnje pod me unarodnom zaštitom na na in da se iste smještavaju u domove iz sustava socijalne skrbi ili drugi odgovaraju i alternativni smještaj.

Nositelji: Ministarstvo socijalne politike i mladih u suradnji sa centrima za socijalnu skrb

Rok: kontinuirano

Potrebna sredstva: sredstva osigurana kroz redovita sredstva državnog prora una

Mjera je provedena - obrazloženje:

Temeljem Zakona o socijalnoj skrbi osiguran je smještaj za djecu bez pratnje - strane državljane. U cilju unaprje enja me uresorne suradnje i uvjeta smještaja djece bez pratnje Ministarstvo socijalne politike i mladih, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo zdravlja i Ured pravobraniteljice za djecu izradili su novi *Protokol o postupanju prema djeci odvojenoj od roditelja - stranim državljanima*, koji je Vlada Republike Hrvatske usvojila Zaklju kom dana 18. srpnja 2013. godine.

Sukladno odredbama Protokola, za djecu bez pratnje do 14 godina starosti smještaj se osigurava u domovima za djecu, a za djecu u dobi od 14 do 18 godina u domovima za odgoj djece i mladeži.

U ENJE JEZIKA I OBRAZOVANJE

Mjera 1. Osigurati izradu materijala o osnovnim informacijama o sustavu odgoja i obrazovanja u Republici Hrvatskoj

Nositelj: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta

Rok: 2013. godina

Potrebna sredstva: sredstva osigurana kroz redovita sredstva državnog prora una

Mjera je provedena - obrazloženje:

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta izradilo je u listopadu 2013. godine na zamolbu Ministarstva unutarnjih poslova izmjene za poglavlje obrazovanja koji je sastavni dio *Priru nika za integraciju azilanata*. Svrha priru nika je pružanje osnovnih informacija azilantima i ostalim osobama koje se s obzirom na specifi nosti boravka u Republici Hrvatskoj pokušavaju integrirati u hrvatsko društvo.

Mjera 2. Koordinirati uklju ivanje tražitelja azila, azilanata, stranaca pod supsidijarnom zaštitom, povratnika i stranaca u odgojno – obrazovne ustanove zbog enja hrvatskoga jezika

Nositelj: uredi državne uprave u županijama, pu ka otvorena u ilišta, osnovne škole i druge ustanove koje imaju odobrenje za izvo enje programa osnovnog obrazovanja odraslih
Sunositelj: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, Ministarstvo unutarnjih poslova i Ministarstvo socijalne politike i mladih, Hrvatski zavod za zapošljavanje

Rok: 2014. godina

Potrebna sredstva: sredstva osigurana kroz redovita sredstva državnog prora una

Mjera je djelomi no provedena - obrazloženje:

Ministarstvo unutarnjih poslova isti e da se u praksi javljaju odre ene teško e prilikom upisa tražitelja azila u obrazovni sustav, s obzirom da isti ne govore hrvatski jezik te ih pojedine škole odbijaju upisati iz razloga što ne mogu s njima uspostaviti komunikaciju niti ostvariti odgovaraju i napredak.

Problem pri sporazumijevanju pristutan je i kod azilanata i stranaca pod supsidijarnom zaštitom, a djeci se u praksi ne omogu uje dodatno u enje hrvatskoga jezika i drugih nastavnih predmeta, što je zakonski propisano kao obveza.

Tako er, kod upisa azilanata i stranaca pod supsidijarnom zaštitom na fakultet, zbog informacijskog sustava kji se strogo dijeli na hrvatske i strane državljane dolazi do problema prilikom podnošenja zahtjeva za upis na fakultet.

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta izvijestilo je da sukladno Zakonu o azilu⁸ azilant i stranac pod supsidijarnom zaštitom imaju pravo na osnovno, srednje i visoko obrazovanje pod istim uvjetima kao i hrvatski državljanin u skladu s posebnim propisima.

Sukladno Zakonu o azilu do 2013. godine Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta donijelo je niz propisa kojima se tražiteljima azila, azilantima, strancima pod privremenom zaštitom i strancima pod supsidijarnom zaštitom, a koji se uklju uju u sustav obrazovanja u Republici Hrvatskoj, omogu ava u enje hrvatskoga jezika, povijesti i kulture:

- Pravilnik o na inu provo enja programa i provjeri znanja tražitelja azila, azilanata i stranaca pod privremenom zaštitom i stranaca pod supsidijarnom zaštitom, radi pristupa obrazovnom sustavu Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 89/2008),
- Program hrvatskoga jezika, povijesti i kulture za tražitelje azila i azilante (Narodne novine, broj 129/2009),
- Program hrvatskoga jezika za pripremnu nastavu za u enike osnovne i srednje škole koji ne znaju ili nedovoljno poznaju hrvatski jezik (Narodne novine, broj 51/2011),
- Nastavni plan i program hrvatskoga jezika za tražitelje azila, azilante i strance pod supsidijarnom zaštitom starije od 15 godina radi pristupa srednjoškolskom obrazovnom sustavu i sustavu obrazovanja odraslih (Narodne novine, broj 100/2012)
- Pravilnik o provo enju pripreme i dopunske nastave za u enike koji ne znaju ili nedostatanu znaju hrvatski jezik i nastave materinskoga jezika i kulture države podrijetla u enika (Narodne novine, broj 15/2013).

Prema postoje im propisima i programima u enje hrvatskoga jezika provodi se u osnovnim i srednjim školama u kojima se nalaze u enici azilanti. U izvještajnom razdoblju u

⁸ "Narodne novine", br. 79/07, 88/10 i 143/13

obrazovni sustav uključuje su 22 osobe, i to 2 u predškolskom odgoju i obrazovanju, 10 u osnovnoškolskom, 7 u srednjoškolskom te 3 u sustavu visokog obrazovanja⁹.

U 2013. godini Izmjenama i dopunama Zakona o azilu¹⁰, u članku 50. dana je zakonska podloga za izradu programa učenja hrvatskoga jezika, povijesti i kulture radi uključivanja azilanta i stranaca pod supsidijarnom zaštitom u hrvatsko društvo (ne samo u obrazovni sustav RH). Program učenja hrvatskoga jezika namijenjen je azilantima i strancima pod supsidijarnom zaštitom koji se ne uključuju u odgojno-obrazovni sustav, neintegriraju u hrvatsko društvo. Navedeni program u fazi je izrade, a izrađuje ga stručno povjerenstvo koje ima zadatak osmisliti kraći i jednostavniji program s fleksibilnijim pristupom u učenju jezika prilagođenim specifičnim potrebama osoba koje ga uče, a s ciljem što jednostavnijeg i lakšeg uključivanja navedenih skupina u društveni život Republike Hrvatske. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta dužno je donijeti program do kraja 2014. godine, a njegovo donošenje planira se u IV. kvartalu 2014. Novim programom određene se na ini i uvjeti njegove provedbe, kao i nositelji realizacije programa (model provedbe). Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta će snositi troškove pohranjavanja programa hrvatskoga jezika za azilante i strance pod supsidijarnom zaštitom, a u skladu s osiguranim sredstvima u Državnom proračunu za 2014. godinu i projekcijama za 2015. i 2016. godinu.

Mjera 3. Osigurati trajno stjecanje socijalne i građanske kompetencije u sustavu redovitog osnovnoškolskog i srednjoškolskog obrazovanja

Nositelj: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta

Sunositelj: Agencija za odgoj i obrazovanje

Rok: kontinuirano

Potrebna sredstva: sredstva osigurana kroz redovita sredstva državnog proračuna

Mjera je provedena - obrazloženje:

Ministar znanosti, obrazovanja i sporta donio je *Odluku o izmjeni Odluke o eksperimentalnoj provedbi, praćenju i vrednovanju provedbe Kurikuluma građanskog odgoja i obrazovanja u dvanaest osnovnih i srednjih škola u 2012./2013. i 2013./2014. školskoj godini*. U Kurikulumu Građanskog odgoja i obrazovanja u društvenoj i kulturološkoj dimenziji građanske kompetencije utvrđeni su ishodi koje je potrebno razviti u učenika, a odnose se na društvene komunikacijske vještine, osvještavanje i uklanjanje stereotipa i predrasuda koje se pojavljuju u međuljudskim odnosima od prvog razreda osnovne škole do kraja srednje škole.

Učenici bi trebali ovladati sljedećim vještinama:

- koristiti se odgovarajućim metodama za osvještavanje i oslobađanje od stereotipa i predrasuda prema drugima i drukčijima po različitim osnovama; kritički pristupati predrasudama;
- posjedovati vještine traženja i kritičke analize informacije iz više izvora, uključujući i Internet;
- pokazivati spremnost na kritičku analizu i selekciju informacija iz različitih izvora i otpornost na nagovore vršnjaka i reklamne poruke;

⁹ Izvor podataka: Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske

¹⁰ "Narodno novine", br. 143/13

- posjedovati vještine aktivnog slušanja drugih - parafraziranja, sažimanja, fokusiranja, preoblikovanja, Ja i Ti poruke, tumačenje neverbalne komunikacije, kodiranje i dekodiranje osjećaja i potreba drugog, ispravno reagiranje u osjetljivim situacijama kao što su okrivljivanje, uvreda, prijetnja, kreativno rješavanje nesporazuma i pozitivno transformiranje sukoba;
- koristiti se interaktivnim i participativnim učenjem, pravilima i metodama grupnog rada;
- razviti vještine zauzimanja stajališta, argumentirano braniti svoja stajališta i pregovarati o javnim pitanjima u skladu s načelom zaštite dostojanstva pojedinca, pravde i zajedničkog dobra.

U okviru eksperimentalnog provođenja *Kurikuluma Građanskog odgoja i obrazovanja* organizirano je i provedeno eksperimentalne provedbe *Kurikuluma Građanskog odgoja i obrazovanja*. Podaci dobiveni tijekom (pred)inicijalnog, inicijalnog i završnog dijela istraživanja obrađeni su u Nacionalnom centru za vanjsko vrednovanje obrazovanja, a tim Istraživačko-obrazovnog centra za ljudska prava pod vodstvom prof.dr.sc. Vedrane Spajić - Vrkaš interpretirao je rezultate i na temelju njih donio preporuke o sustavnom uvođenju Građanskog odgoja i obrazovanja u osnovno- i srednjoškolsko obrazovanje. U tijeku su pripreme za sustavno uvođenje od 2014./2015. školske godine.

Agencija za odgoj i obrazovanje provodi redovito stručno usavršavanje na temu građanskog odgoja i obrazovanja. U 2013. godini organizirano je sedamdeset i pet seminara za ravnatelje, učitelje, nastavnike i stručne suradnike u osnovnim i srednjim školama s ciljem kvalitetnog uvođenja Građanskog odgoja i obrazovanja u redoviti osnovno- i srednjoškolski sustav.

Osim navedenih stručnih skupova organizirano je i provedeno educiranje na županijskoj razini te su trideset i dva voditelja županijskih stručnih vijeća za Građanski odgoj i obrazovanje organizirala najmanje devedeset i šest županijskih stručnih skupova.

Svim navedenim stručnim usavršavanjima obuhvaćeno je 10.194 učitelja, nastavnika, stručnih suradnika i ravnatelja na području cijele Republike Hrvatske. Oni su osposobljeni za razvoj građanskih kompetencija u učenika.

Također, Agencija za odgoj i obrazovanje redovito organizira stručna usavršavanja za učitelje i nastavnike hrvatskoga jezika koji su zaduženi za podučavanje hrvatskoga jezika kao inoga jezika.

Ciljevi navedenih stručnih skupova su:

- upoznati i osvijestiti važnost interkulturalne kompetencije u učenju i poučavanju hrvatskoga kao inoga jezika;
- spoznati uspješno i odgovarajuće ponašanje s pripadnicima drugog jezika-kulture pod njihovim uvjetima, suočiti se i prebroditi vlastite predrasude o drugim jezicima i kulturama;
- razumjeti da je u podučavanju inojezičnih učenika važno znanje o drugima, znanje o sebi, sposobnosti tumačenja i povezivanja sposobnosti otkrivanja i/ili interakcije; prihvaćanje tuđih vrijednosti, uvjerenja i ponašanja te relativiziranje samoga sebe, ali i lingvistička kompetencija;
- upoznati i razumjeti različite imbenike (jezične i nejezične) koji utječu na učenje inoga jezika;
- osvijestiti razliku između znanja o jeziku i jezičnog znanja;

- razumjeti temeljne razlike u pristupu poučavanju jezika s obzirom na to, je li riječ o izvornoj jezici ili inozemnoj jezici;
- upoznati i razumjeti primjenu metoda, strategija i tehnika poučavanja hrvatskoga kao inozemnog jezika - primjeri iz nastave.

Nadalje, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta isplatilo je u 2013. godini 33.000,00 kn za organizaciju i rad 22 županijska stručna vijeća za demokratsko građanstvo.

ZAPOŠLJAVANJE

Mjera 1. Informiranje stranaca o pravima i obvezama u sustavu zapošljavanja

Nositelj: Hrvatski zavod za zapošljavanje

Rok: kontinuirano

Potrebna sredstva: sredstva osigurana kroz redovita sredstva državnog proračuna

Mjera 2. Educiranje radnika Hrvatskog zavoda za zapošljavanje u sklopu redovne edukacije o potrebama i pravima stranaca

Nositelj: Hrvatski zavod za zapošljavanje

Sunositelj: Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske, Ministarstvo unutarnjih poslova

Rok: kontinuirano

Potrebna sredstva: sredstva osigurana kroz redovita sredstva državnog proračuna

Mjera 3. Informiranje stranaca o mogućnostima za prekvalifikaciju i doškolovanje u cilju povećanja šansi za zapošljavanje

Nositelj: Hrvatski zavod za zapošljavanje

Rok: kontinuirano

Potrebna sredstva: sredstva osigurana kroz redovita sredstva državnog proračuna

Mjera 4. Aktiviranje, motiviranje i uključivanje azilanata u program učenja hrvatskoga jezika

Nositelj: Hrvatski zavod za zapošljavanje

Rok: kontinuirano

Potrebna sredstva: iz sredstava fondova EU i državnog proračuna Aktivne politike tržišta rada na poziciji Hrvatskog zavoda za zapošljavanje

Mjera 5. Potpore za zapošljavanje posebnih skupina

Nositelj: Hrvatski zavod za zapošljavanje

Rok: 31. prosinca 2013.

Potrebna sredstva: iz sredstava fondova EU i državnog proračuna Aktivne politike tržišta rada na poziciji Hrvatskog zavoda za zapošljavanje

Mjera 6. Financiranje obrazovanja nezaposlenih osoba azilanata

Nositelj: Hrvatski zavod za zapošljavanje

Rok: 31. prosinca 2013.

Potrebna sredstva: iz sredstava fondova EU i državnog prora una Aktivne politike tržišta rada na poziciji Hrvatskog zavoda za zapošljavanje

Mjera 7. Financiranje zapošljavanja u javnim radovima

Nositelj: Hrvatski zavod za zapošljavanje

Rok: 31. prosinca 2013.

Potrebna sredstva: iz sredstava fondova EU i državnog prora una Aktivne politike tržišta rada na poziciji Hrvatskog zavoda za zapošljavanje

Mjere 1., 2., 3., 4., 5., 6. i 7. su provedene - obrazloženje:

Za provedbu mjera u području zapošljavanja stranaca, s posebnim naglaskom na azilante i strance pod supsidijarnom zaštitom nadležan je Hrvatski zavod za zapošljavanje (u daljnjem tekstu (HZZ)). Prijava azilanata HZZ-u regulirana je člankom 14. Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti¹¹ koji uređuje da se HZZ-u može prijaviti azilant, stranac pod supsidijarnom zaštitom odnosno privremenom zaštitom u Republici Hrvatskoj koji je u pravima i dužnostima utvrđenim ovim Zakonom izjednačen s hrvatskim državljaninom.

Azilant i stranac pod supsidijarnom zaštitom prijavljuje se i evidentira u područni ured HZZ-a prema mjestu boravka odnosno adresi stanovanja. Azilant se prijavljuje osobno uz predložene osobne iskaznice za azilanta te dostavljanjem osnovnih podataka, datuma rođenja, OIB-a i MBG-a utvrđenog od strane Ministarstva unutarnjih poslova.

Prema podacima HZZ-a dana 31. prosinca 2013. godine u evidenciji je zabilježen ukupno 21 nezaposleni azilant od kojih 13 muških i 8 ženskih osoba, te su svi azilanti evidentirani u Područnom uredu Zagreb. Prosječna dob azilanta je između 30 i 34 godine (6 osoba), dok je ostali broj azilanata prema dobi zabilježen u sljedećem broju: između 25 i 29 (4 osobe), između 35 i 39 (4 osobe), između 40 i 44 (4 osobe), između 45 i 49 (2 osobe) te između 15 i 19 (1 osoba).

Hrvatski zavod za zapošljavanje kontinuirano provodi aktivnosti usmjerene na informiranje stranaca o pravima i obvezama u sustavu zapošljavanja u smislu grupnog informiranja (cilj aktivnosti je pružiti informacije nezaposlenim osobama o njihovim pravima i obvezama te na području aktivnog traženja posla), individualnog savjetovanja (individualnim savjetovanjem savjetnici za zapošljavanje utvrđuju radni, stručni i osobni potencijal nezaposlene osobe, pružaju stručnu pomoć u izradi profesionalnog plana zapošljavanja te pružaju podršku u izvršavanju aktivnosti iz profesionalnog plana te posreduju pri zapošljavanju) te radionica kao grupnog savjetovanja (cilj radionica je stjecanje vještina aktivnog traženja posla. Kroz radionice polaznici stječu vještine pisanja životopisa, zamolbi i uspješnog predstavljanja poslodavcima).

U izvještajnom razdoblju od 01. kolovoza do 31. prosinca 2013. godine ukupno su u aktivnost grupnog informiranja bile uključene 2 nezaposlene osobe - azilanti, dok su 3 osobe uključene u aktivnost individualnog savjetovanja.

Nadalje, u okviru *Nacionalnog plana za poticanje zapošljavanja za 2011. i 2012. godinu* (koja je primjena produžena na razdoblje do 31. prosinca 2013. godine) HZZ provodi

¹¹ "Narodne novine", br. 12/13, 153/13

mjere za zapošljavanje i osposobljavanje usmjerene na teže zapošljive skupine, uključujući i azilante i strance pod supsidijarnom zaštitom.

Mjere iz nadležnosti HZZ-a usmjerene su na obrazovanje i podizanje zapošljivosti i samozapošljavanje, sufinanciranje zapošljavanja u svim granama djelatnosti i sufinanciranje zapošljavanja u javnom radu, kao i osiguranja potrebnog radnog iskustva za prvo zapošljavanje mladim obrazovanim osobama bez radnog staža.

Također, kroz mjere aktivne politike zapošljavanja u 2013. godini u javnim radovima zaposlene su 2 osobe.

Najveća prepreka za konkuriranje azilanata na otvorenim radnim mjestima na slobodnom tržištu rada predstavlja nepoznavanje ili nedovoljno poznavanje hrvatskoga jezika. Daljnje aktivnosti HZZ-a usmjerene na nezaposlene azilante u nadolazećem razdoblju bit će usmjerene na njihovo jačanje uključivanje u programe obrazovanja, prije svega radi učenja hrvatskoga jezika, što je njihova najveća prepreka za zapošljavanje, ali i u programe obrazovanja za stjecanje stručnih vještina potrebnih tržištu rada.

ME URESORNA SURADNJA

Mjera 1. Određivanje kontaktnih osoba za pitanja integracije stranaca u tijelima državne uprave

Nositelji: Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske, Ministarstvo socijalne politike i mladih, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava, Ministarstvo zdravlja, Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja, Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova europske unije, organizacije civilnoga društva

Rok: kontinuirano

Potrebna sredstva: sredstva osigurana kroz redovita sredstva državnog proračuna

Mjera je provedena - obrazloženje:

Tijela državne uprave (nositelji), kao i organizacije civilnoga društva koji sudjeluju u radu Stalnog povjerenstva za integraciju stranaca i radnih skupina Stalnog povjerenstva dužna su imenovati kontaktne osobe za pitanja integracije stranaca u cilju osiguranja učinkovite i brze suradnje te rješavanja pojedinačnih problema i izazova. Sljedeća tijela imenovala su kontaktne osobe:

- Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske,
- Ministarstvo socijalne politike i mladih
- Ministarstvo unutarnjih poslova
- Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta
- Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava
- Ministarstvo zdravlja
- Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja
- Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova europske unije
- Hrvatski Crveni križ
- Centar za mirovne studije

Mjera 3. Osigurati usluge prevo enja za azilante i strance pod supsidijarnom zaštitom pri ostvarivanju njihovih prava u sustavu socijalne i zdravstvene zaštite, obrazovanja, stanovanja i zapošljavanja

Nositelji: Ministarstvo socijalne politike i mladih, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, Ministarstvo rada i mirovinskog sustava, Ministarstvo zdravlja, Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske, organizacije civilnoga društva,

Rok: kontinuirano

Potrebna sredstva: sredstva osigurana kroz redovita sredstva državnog prora una

Mjera je djelomi no provedena - obrazloženje:

Ministarstvo socijalne politike i mladih u 2013. godini nije planiralo sredstva za osiguravanje usluge prevo enja za azilante i strance pod supsidijarnom zaštitom, ve se kod imenovanja kontakt-osoba za integraciju stranaca u centrima za socijalnu skrb vodilo ra una o tome da se imenovane kontakt-osobe dobro služe najmanje jednim od vode ih svjetskih jezika. Kako se djelatnost socijalne skrbi na terenu odvija u centrima za socijalnu skrb, za potrebe sporazumijevanja sa strancima koriste se svi raspoloživi jezi ni resursi zaposlenika. Do sada nisu zabilježeni slu ajevi nemogu nosti sporazumijevanja.

Ministarstvo unutarnjih poslova za potrebe provedbe postupka azila te za potrebe postupka integracije iz svoje nadležnosti koristi prevoditelje s kojima ima zaklju en ugovor.

Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava u izvještajnom razdoblju nije zaprimilo niti jedan upit vezan za zapošljavanje azilanata odnosno stranaca pod supsidijarnom zaštitom, uslijed ega nije bilo potrebno osigurati usluge prevo enja. Me utim, Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava u suradnji s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje svakom zainteresiranom stranom državljaninu, ulju uju i azilante i strance pod supsidijarnom zaštitom, osigurava potrebne informacije o njihovim pravima i obvezama.

Hrvatski Crveni križ je u 2013. godini azilantima, koji nisu imali sredstva, omogu io prijevod inozemnih diploma i svjedodžbi te nostrifikaciju dokumenata, što je u kona nici olakšalo nastavak njihovog obrazovanja te pronalazak zaposlenja. Za provo enje ove aktivnosti ukupno je utrošeno 32.467,39 kn.

PODIZANJE SVIJESTI O PROBLEMATICI AZILANATA I STRANACA POD SUPSIDIJARNOM ZAŠTITOM

Mjera 1. Aktivnosti koje imaju za cilj podizanje javne svijesti o razli itim aspektima i uzro no posljedi nim pojavama migracijskih kretanja, što je ujedno pretpostavka za sprje avanje ksenofobije, nastanka predrasuda i negativnih odnosa prema strancima, putem medijskih i javnih kampanja i putem obrazovanja o ljudskim pravima

Nositelj: Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske

Sunositelj: Državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske, Hrvatski Crveni križ, organizacije civilnoga društva

Rok: kontinuirano

Potrebna sredstva: sredstva osigurana kroz redovita sredstva državnog prora una

Mjera je provedena - obrazloženje:

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske je povodom Meunarodnog dana ljudskih prava 10. prosinca 2013. godine organizirao panel "Razgovaramo o našim iskustvima o ostvarivanju temeljnih prava" i projekciju filma "Epizoda u životu berača željeza" oskarovca Danisa Tanovića.

Panel "Razgovaramo o našim iskustvima o ostvarivanju temeljnih prava" je održan u Kući za ljudska prava, Zagreb. Panel je kroz razgovor s predstavnicima različitih ranjivih skupina ukazao na potrebu kako je, i danas, 65 godina nakon usvajanja Opće deklaracije o ljudskim pravima, potrebno i dalje sustavno ulagati napore kako bi na njezinoj deklaraciji zaživjela u svakodnevnom životu.

Hrvatski Crveni križ je u okviru projekta "Ljudi u pokretu", sufinanciranog darovnicom EU IPA 2010, u suradnji s partnerima, organizacijama civilnoga društva, proveo sljedeće aktivnosti:

- izrada edukativnih materijala - tiskano je 2000 letaka koji sadržavaju osnovne informacije o migracijama, uzrocima migriranja te različitim skupinama migranata; za ovu aktivnost utrošeno je 1.660,00kn
- kazališna predstava i tribina - kazalište Tvornica lutaka produciralo je kazališnu predstavu pod nazivom "Pasivni otpor" postavljenu prema scenariju napisanom u suradnji s migrantima, koji govori o problemima s kojima se migranti susreću u našem društvu. Premijera predstave održana je 11. studenog 2013. godine u Zagrebu na sceni Grič.

Mjera 2. Kontinuirano informirati poslodavce, sindikate te djelatnike službe zapošljavanja o tome tko su osobe s meunarodnom zaštitom i koja su njihova prava

Nositelj: Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske u suradnji s Ministarstvom rada i mirovinskoga sustava

Sunositelj: Udruge poslodavaca

Rok: kontinuirano

Potrebna sredstva: sredstva osigurana kroz redovita sredstva državnog proračuna

Mjera je provedena - obrazloženje:

Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava u okviru kontinuirane suradnje s poslodavcima i socijalnim partnerima redovito informira o mogućnosti zapošljavanja osoba kojima prijeti socijalna isključenost, među koje se ubrajaju i azilanti te nastoji mjerama aktivne politike zapošljavanja, usmjeravajući ih na povećanje njihove zapošljivosti kroz različite oblike poticajnog sufinanciranja zapošljavanja, prekvalifikacije, dokvalifikacije, poboljšanja vještina za traženje i zadržavanje posla, potaknuti poslodavce na zapošljavanje ove skupine nezaposlenih osoba.

Mjera 3. Javati potporu programima neprofitnih i elektroničkih medija usmjerenih na podizanje javne svijesti o različitim aspektima i uzroci posljednjih pojava migracijskih kretanja

Nositelji: Ministarstvo kulture i Agencija za elektroničke medije

Rok: kontinuirano

Potrebna sredstva: sredstva osigurana kroz redovita sredstva državnog proračuna

Mjera je provedena - obrazloženje:

Ministarstvo kulture izvijestilo je da su u okviru natjeaja za neprofitne medije 2013. godine, dodijeljena (lutrijska) sredstva u iznosu od 100.000,00 kn novom medijskom projektu - hrvatsko-romskom časopisu Crveni kota , izdava Nacionalne koordinacije vijeća romske manjine u Republici Hrvatskoj.

Broj 2 časopisa "Crveni kota" obrađuje teme poput: *Stranac s odobrenim stalnim boravkom ima ista prava kao i hrvatski državljanin* (odgovor Policijske uprave Brodsko-posavske); *Neizdrživo nam je toliko dugo čekati na hrvatsko državljanstvo...*

Kada je riječ o dijelu programskih obaveza koje se odnose na obrazovanje, Ugovorom se propisuje da će Hrvatska radiotelevizija u svojim obrazovnim programima uz hrvatsku kulturu predstavljati i kulturu i baštinu nacionalnih manjina i etničkih zajednica.

Mjera 4. Kontinuirano poticati i podupirati projekte koji afirmiraju kulturno i umjetničko stvaralaštvo stranaca na amaterskoj i profesionalnoj razini djelovanja

Nositelj: Ministarstvo kulture

Rok: kontinuirano

Potrebna sredstva: sredstva osigurana kroz redovita sredstva državnog proračuna

Mjera 5. Jačati potporu partnerskim programima organizacija civilnoga društva u njegovanju i promicanju raznolikosti kulturnih izričaja.

Nositelj: Ministarstvo kulture

Rok: kontinuirano

Potrebna sredstva: sredstva osigurana kroz redovita sredstva državnog proračuna

Mjere 4. i 5. su provedene - obrazloženje:

Ministarstvo kulture dodijelilo je u izvještajnom razdoblju sljedeća sredstva:

Književne manifestacije - ukupno: 35.000,00 kn

časopisi - ukupno: 15.000,00 kn

Dramska umjetnost - ukupno 85.000,00 kn

(**Napomena:* potpora je osigurana u sklopu programa kazališne djelatnosti: "Redovni program Hrvatske drame, Talijanske drame, Opere i Baleta, uz obvezu 12 gostovanja u Republici Hrvatskoj" – ukupni iznos potpore 1.800.000,00 kn)

Glazba - ukupno 50.000,00 kn

Kulturno-umjetnički amaterizam - ukupno 33.000,00 kn

Mjera 7. Usavršavanje djelatnika policije, djelatnika domova za socijalnu skrb te predstavnika organizacija civilnoga društva koji su direktno uključeni u pružanje pomoći i zaštite osobama pod međunarodnom zaštitom i djeci bez pratnje.

Nositelj: Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske

Sunositelj: Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo socijalne politike i mladih, organizacije civilnoga društva, Hrvatski Crveni križ

Rok: kontinuirano

Potrebna sredstva: sredstva osigurana kroz redovita sredstva državnog proračuna

Mjera je provedena - obrazloženje:

Ministarstvo unutarnjih poslova, Uprava za granicu, u okviru obrazovanja policijskih službenika kontinuirano organizira predavanja vezana za područje azila (na temu prava i obveza azilanta i stranaca pod supsidijarnom zaštitom, postupanja na granici, postupanja s djecom bez pratnje, Protokola o postupanju prema djeci odvojenoj od roditelja - stranim državljanima te Dublinskog postupka).

Tijekom studenog i prosinca 2013. godine provedena su tri seminara koji su se održali u Zagrebu, Osijeku i Splitu za stručne radnike centra za socijalnu skrb, domova socijalne skrbi za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi i djecu s problemima u ponašanju te policijske službenike, u cilju osiguranja što kvalitetnije implementacije Protokola o postupanju prema djeci odvojenoj od roditelja - stranih državljanina, u svakodnevnoj praksi. Navedeni seminari provedeni su u organizaciji i suradnji Ministarstva socijalne politike i mladih s Ministarstvom unutarnjih poslova i Uredom Visokog povjerenika UN-a za izbjeglice u Hrvatskoj (UNHCR).

Sukladno članku 167. stavku 5. Obiteljskog zakona¹², radi zaštite pojedinih osobnih i imovinskih prava i interesa, centar za socijalnu skrb imenovan je posebnog skrbnika djetetu stranom državljaninu koje se bez pratnje zakonskog zastupnika zatekne na teritoriju Republike Hrvatske. Skrbnik može biti osoba koja ima osobine i sposobnosti za obavljanje skrbništva i koja pristane biti skrbnikom. U pogledu ulaska, boravka i smještaja djece bez pratnje u Republici Hrvatskoj napominjemo da najveći broj djece ulazi u zemlju te im se osigurava smještaj na području Zagreba, Kutine, Osijeka, Rijeke i Splita. Na istim područjima svakom djetetu bez pratnje nadležni centar za socijalnu skrb bez odgode imenuje posebnog skrbnika. Međutim, zbog potrebe unaprjeđenja zaštite djece bez pratnje i osiguravanja edukacije i uvjeta stručnim radnicima za obavljanje zadaća posebnog skrbnika, Ministarstvo socijalne politike i mladih planira formiranje liste posebnih skrbnika za djecu bez pratnje te organiziranje edukacije za posebne skrbnike početkom 2014. godine.

U okviru mjere 7. Hrvatski Crveni križ izradio je kurikulum za edukaciju predstavnika institucija i organizacija civilnoga društva u području azila, migracija i antidiskriminacije. Kurikulum obrađuje sljedeće teme: Zaštita izbjeglica i tražitelja azila na međunarodnoj i europskoj razini; Pravo azila i sustav u Republici Hrvatskoj; Zabrana diskriminacije; Osnovni principi komunikacije s ranjivim skupinama; Prvi kontakt i vođenje intervjua; Psihološka trauma; Mentalno zdravlje profesionalnih djelatnika koji rade s ranjivim skupinama; Tehnike i vještine podučavanja. Također, organiziran je petodnevni trening za trenere u Mariji Bistrici u razdoblju od 23. do 27. rujna 2013. godine. Na treningu su sudjelovala 22 predstavnika relevantnih institucija i udruga koje se bave migracijama, azilom i sprječavanjem diskriminacije. Predavači su bili nacionalni i EU stručnjaci, među kojima i predstavnica Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske.

¹²"Narodne novine", br. 116/03

ZAKLJUČAK

Usvajanjem *Akcijskog plana za uklanjanje prepreka u ostvarivanju pojedinih prava u području integracije stranaca za razdoblje od 2013. do 2015. godine* Republika Hrvatska ostvarila je značajan napredak u kontekstu Migracijske odnosno Integracijske politike.

Akcijski plan i mjere koje su nužne radi jačanja već uspostavljenog, koordiniranog sustava za provedbu integracije stranaca u hrvatsko društvo, s posebnim naglaskom na integraciju azilanata i stranaca pod supsidijarnom zaštitom kao najranjivijih skupina stranaca.

Njime su na temelju identificiranih nedostataka i neprovedenih aktivnosti u prethodnom razdoblju utvrđeni prioriteti, koji su kroz mjere dodatno razrađeni.

Ovo Izvješće odnosi se na polugodišnje razdoblje od 01. kolovoza 2013. godine do 31. prosinca 2013. godine. Moguće je zaključiti da je većina mjera provedena te da je riječ o mjerama koje se kontinuirano provode od strane nadležnih državnih tijela i organizacija civilnoga društva.

Na mjere koje unatoč zadanim rokovima nisu provedene u 2013. godini bit će stavljen poseban naglasak u 2014. godini, a za učinkovitost njihove provedbe bit će zaduženo Stalno povjerenstvo za provedbu integracije stranaca u hrvatsko društvo.

U tom smislu, znatni naponi bit će uloženi u osiguravanje sredstava iz europskih fondova, posebno iz Fonda za azil i migracije, kroz tzv. Višegodišnji program, te je stoga od posebnog značaja za budući rad svih nadležnih tijela pravovremena i kvalitetna priprema za prijavu za korištenje EU sredstava.

Za provedbu mjera i aktivnosti Akcijskog plana za 2013. godinu tijela državne uprave utrošila su ukupno 558.043,64 kn.